

รูปแบบการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย*

MODEL OF PUBLIC SERVICE, DISASTER PREVENTION AND MITIGATION WORK
OF LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION IN MUENAG NONG KHAI DISTRICT
NONG KHAI PROVINCE

ภัณฑิลา น้อยเจริญ

Phunthila Noicharoen

พระครูปริยัตริตนาลงกรณ์ (สิงห์ มุ่งหมาย)

Phrakurpariyatratthanarongkron (Singha Mungmai)

พระครูสุตสารบัณฑิต (จ๋านงค์ ผมไผ่)

PhrakruSutasarabandit (Jumnong Pompai)

อริย์รัช เลิศรวมโชค

Arithat Loesruamchok

อภิวัฒน์ชัย พุทธร

Apiwatchai Phuttajorn

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย, ประเทศไทย.

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nong Khai Campus, Thailand.

E-mail: jirawatsri95@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2) ศึกษาข้อเสนอแนะต่อการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และ (3) สร้างรูปแบบการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสม โดยการวิจัยเชิงปริมาณ มีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีอายุ 18 ปีขึ้นไปในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

* Received: 10 May 2024; Revised: 26 June 2024; Accepted: 27 June 2024

ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้นำชุมชนและบุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จำนวน 12 คน ใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลต่อการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พบว่า โดยรวมมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง เท่ากับ .574 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาพรวม สามารถอธิบายได้ร้อยละ 35.5 มีค่า $R^2 = .355$ และมีค่า $F = 54.318$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ข้อเสนอแนะต่อการให้บริการ คือ ควรจัดให้มีการซักซ้อมเสมือนจริงในการปฏิบัติตัว ในการอพยพเคลื่อนย้ายกรณีเกิดสาธารณภัยขึ้นจริง ควรมีระบบสัญญาณแจ้งเตือนในภาวะฉุกเฉิน หรือเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ และ 3) รูปแบบการให้บริการสาธารณะ ประกอบด้วย ปัจจัยก่อนเกิดภัย ปัจจัยหลังเกิดภัย ปัจจัยบุคลากร และปัจจัยวัสดุอุปกรณ์

คำสำคัญ: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, บริการสาธารณะ, งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the factors affecting public service provision in disaster prevention and relief work, 2) to study the suggestions for the provision of public services in the area of disaster prevention and relief, and (3) to create a model for providing public services in the area of disaster prevention and relief. and disaster relief of local administrative organizations in Mueang District, Nong Khai Province. This research is a mixed method. The quantitative research consisted of a sample group of 400 people aged 18 years and over in Mueang District. A questionnaire was used to collect data. Statistics for data analysis include mean and standard deviation. Those providing qualitative information, include executives of local government organizations. Community leaders and personnel performing public service duties in the area of disaster prevention and relief, totaling 12 people, used an interview form to collect data.

The research results found that 1) factors affecting public service provision in disaster prevention and relief work were found to have an overall relationship at a

moderate level equal to .574, with statistical significance at the .01 level overall. Image overall, 35.5 percent can be explained with an R^2 value = .355 and an F value = 54.318, with statistical significance at the .01 level. 2) A suggestion for management is that there should be a virtual rehearsal for how to behave in evacuation in the event of a real disaster occurring, there should be an emergency alarm system or a disaster that occurs in the area, and 3) the form of public service consists of factors before the disaster occurs, factors after the disaster, personnel factors, and equipment factors.

Keywords: local government organization, public services, disaster prevention and relief work

บทนำ

สถานการณ์สาธารณสุขโลก องค์การสหประชาชาติ (World Population Prospects : The 2012 Revision, UN) คาดว่าในปี พ.ศ. 2593 ประชากรโลกจะเพิ่มขึ้นเป็น 9,600 ล้านคน และ 19,000 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2643 จากปัจจุบันที่มีประชากรอยู่ประมาณ 7,200 ล้านคน ซึ่งจะทำให้ความต้องการสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานต่อการดำรงชีวิตในโลกยุคปัจจุบันมีสูงมากขึ้น กอปรกับการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การเติบโตทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การค้า และการลงทุน จึงต้องมีการแข่งขันและการขยายตัวตามเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งผลที่จะตามมาคือทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ถูกใช้อย่างรวดเร็วและฟุ่มเฟือย การพัฒนาด้านต่าง ๆ ที่ไม่คำนึงถึงความยั่งยืนของทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม ขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัวของทรัพยากรลดลง จึงเป็นเหตุให้ระบบนิเวศถูกทำลายอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงมหาดไทย, 2558) การจัดการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยนี้ ถือเป็นประเด็นที่ทุกภาคส่วนต้องให้ความสนใจร่วมกัน มีเป้าหมายร่วมกัน คือความพยายามในการลดความเสียหายของสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้นต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน มีการทำงานโดยองค์การหลาย ๆ องค์ การร่วมกันแก้ปัญหาโดยมีอิสระต่อกัน ซึ่งไม่สามารถทำได้โดยองค์การใดองค์การหนึ่ง เนื่องจากเหตุสาธารณภัยในสภาวะการณ์ฉุกเฉินนั้น จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหลายหน่วยงาน และการทำงานที่หลากหลาย ล้วนต้องการความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพ ระหว่างภาคราชการ เอกชน อย่างมีบูรณาการ และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านการบริหารจัดการ การติดต่อสื่อสาร การบูรณาการดังกล่าว จะทำให้หน่วยงานที่หลากหลาย สามารถทำหน้าที่ต่าง ๆ ของตนเองอย่างพร้อม

เพรียงกันได้ ทั้งยังเอื้อให้หน่วยงานเชื่อมโยงกันและแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อใช้ในการตัดสินใจและปรับเปลี่ยนปฏิบัติการได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ (ทวิดา กมลเวช, 2554)

นอกจากนี้ รัฐยังมีหน้าที่พิเศษที่จะต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้ผู้ใดก่ออันตรายแก่ราษฎรของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่บุคคลผู้ก่อภัยนั้น มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ใกล้ชิดกับรัฐหรือการดำเนินงานกิจการของรัฐ และในการระวังป้องกันสาธารณภัยอันอาจเกิดขึ้นนี้ รัฐจะต้องกระทำการต่าง ๆ อันได้แก่ การศึกษาประเภทและชนิดแห่งภัย การวางแผนป้องกันภัย การจัดวางกำลังคน จัดหาเครื่องมือ การวางมาตรการฝึกฝนอบรมบุคลากร และการกำหนดหน้าที่แก่บุคลากรของรัฐให้ปฏิบัติการตามที่วางมาตรการไว้ รวมตลอดไปจนถึงการให้บริการทางสาธารณสุขและการให้การสงเคราะห์อย่างอื่นด้วย และเมื่อถือว่ากิจการเหล่านี้เป็นหน้าที่ของรัฐแล้ว หากหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ล้มเหลว ผิดพลาด ละเลยหรือบกพร่องต่อหน้าที่ของตน หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐย่อมต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหาย และต่อสังคมโดยรวม ทั้งในทางการเมือง ในทางปกครอง ในทางแพ่ง และ/หรือ ในทางอาญา (อภิลิทธิ์ วิเศษกลิ่น, 2555)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ถูกกำหนดภารกิจให้ดูแลรับผิดชอบ ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล มีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้น เป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่นและมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอ ตามที่ได้รับมอบหมายในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่น ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นมีอำนาจสั่งการ ควบคุม และกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานและอาสาสมัคร ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการท้องถิ่น รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการท้องถิ่นตามที่ได้รับมอบหมาย (สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ, 2552)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย มีทั้งสิ้น จำนวน 17 แห่ง (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย, 2565) ซึ่งถือว่าเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน และมีบทบาทภารกิจในการให้ความช่วยเหลือและบรรเทาภัยในลำดับแรกก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือ โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้น เป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น เป็นผู้ควบคุมและสั่งการเพื่อทำหน้าที่จัดการ

สาธารณสุขที่เกิดขึ้น จนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงถือเป็นภารกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดบริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการให้บริการสาธารณะเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขแก่ประชาชน จึงทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจว่า รูปแบบการให้บริการสาธารณสุขงานป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย เป็นไปอย่างไร มีรูปแบบในการบูรณาการเครือข่ายการให้บริการสาธารณสุขงานป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำสารสนเทศที่ได้จากการวิจัยมาพัฒนาเครือข่ายการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการให้บริการสาธารณสุขด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อการให้บริการสาธารณสุขด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
3. เพื่อสร้างรูปแบบการให้บริการสาธารณสุขด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods research) ซึ่งเป็นการผนวกรวมเอาระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เข้าด้วยกัน โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

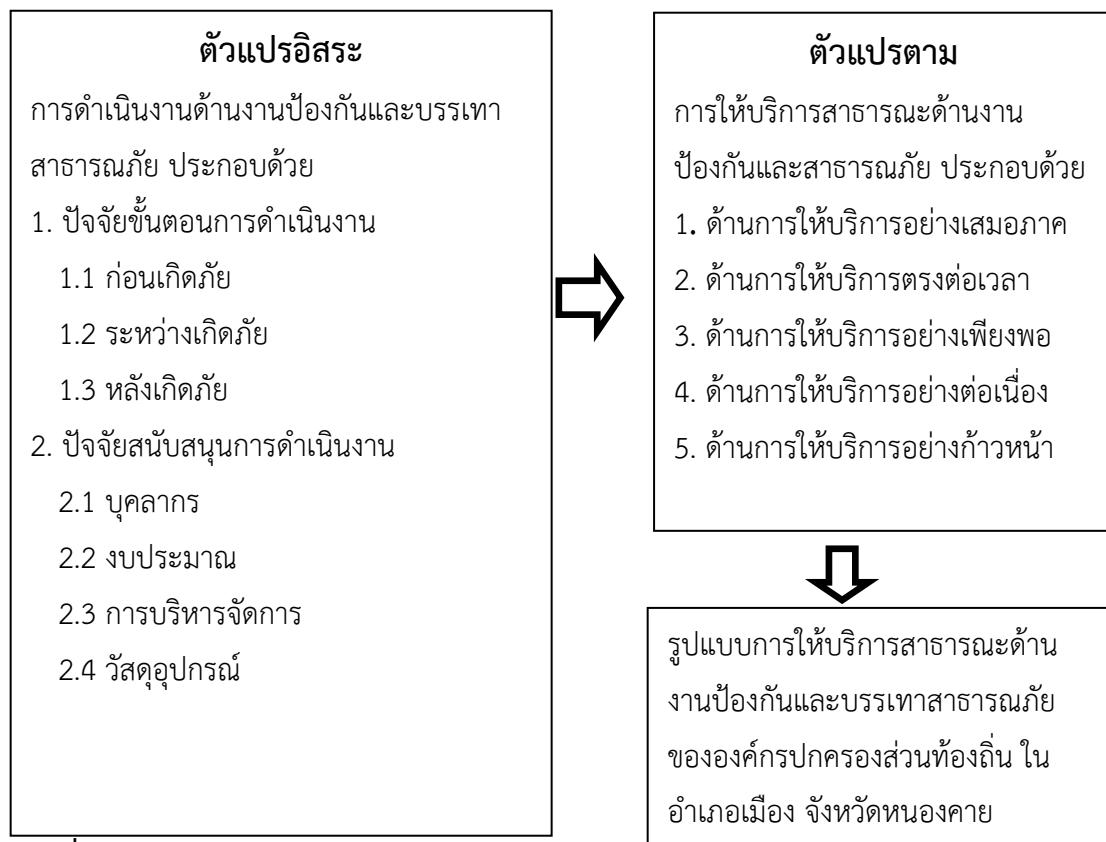

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงปริมาณ ประชาชนผู้มีอายุ 18 ปีขึ้นไปในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย จำนวน 60,445 คน (กรมการปกครอง, 2565) และมีขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยใช้ระบบโควตา เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละพื้นที่อย่างเท่า ๆ กัน ทั้ง 16 แห่ง ๆ ละ 25 คน

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชนและบุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย จำนวน 12 คน เป็นการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย คือ รูปแบบการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย แสดงเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Individual Interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 4 ตอนประกอบด้วย ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการให้บริการสาธารณะ ตอนที่ 3 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะ และตอนที่ 4 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เพื่อให้เกิดความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยการหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 ชุด ตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient: α) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้ง ฉบับเท่ากับ .817

3.2 แบบสัมภาษณ์ (Individual Interview) เก็บข้อมูลเชิงนำผลสรุปจากการวิจัยระยะที่ 1 มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ (Interview Guide) เพื่อยืนยันผลการวิจัยเชิงปริมาณ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 จัดทำหนังสือถึงนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เพื่อขอความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกและเก็บแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามและได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด

5.2 ลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)

5.3 กำหนดเกณฑ์การวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของ Likert

5.4 นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ดังนี้

6.1 การวิจัยเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์ระดับปัจจัยและระดับการให้บริการสาธารณะ สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ตามสถิติการหาความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) โดยวิธี Step wise

6.3 การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อวิเคราะห์ข้อเสนอแนะต่อการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีระดับปัจจัยอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกปัจจัย เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ปัจจัยขั้นตอนการดำเนินการและด้านการสนับสนุนการดำเนินงาน

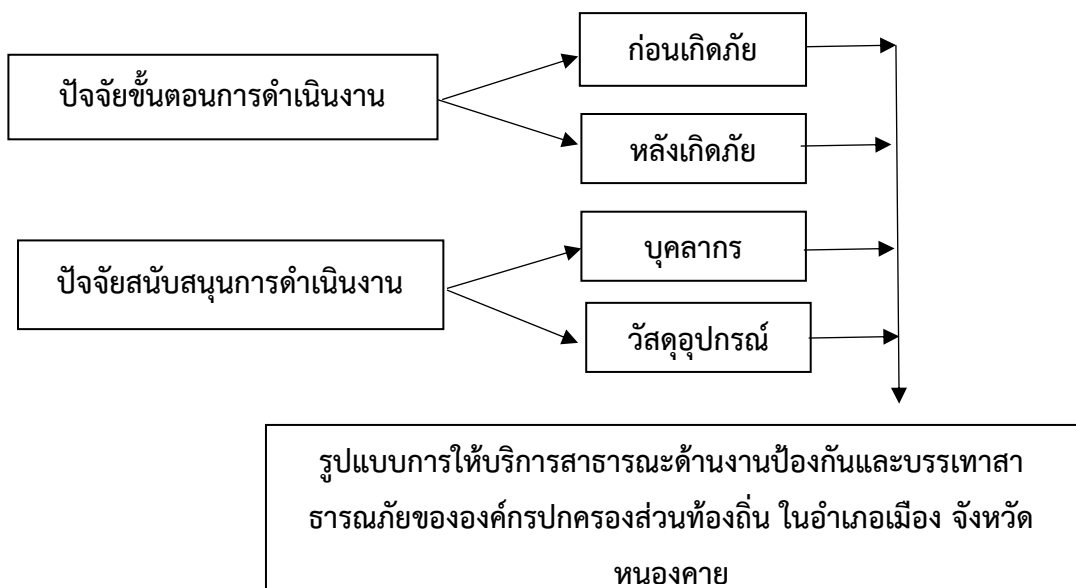
2. ระดับการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีระดับปัจจัยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านการให้บริการอย่างสม่ำเสมอ รองลงมา คือ ด้านการให้บริการตรงต่อเวลา ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง และด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยรวมมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง เท่ากับ .574 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาพรวมภาพรวม สามารถอธิบายได้ร้อยละ 35.5 มีค่า $R^2 = .355$ และมีค่า $F = 54.318$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ข้อเสนอแนะต่อการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรจัดให้มีการซักซ้อมเสมือนจริงในการปฏิบัติตัว ในการอพยพเคลื่อนย้ายกรณีเกิดสาธารณภัยขึ้นจริง ควรมีระบบสัญญาณแจ้งเตือนในภาวะฉุกเฉิน หรือเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ ควรตรวจสอบสภาพ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น

5. รูปแบบการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

แผนภาพที่ 2 รูปแบบการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า

1.1 ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย มีขั้นตอนการให้บริการงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างชัดเจน การให้การช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยต่าง ๆ เป็นไปตามหลักการทางทฤษฎีและหลักการปฏิบัติที่ถูกต้อง กรณีที่เกิดสาธารณภัยขึ้นแล้ว ได้มีการสำรวจความเสียหายจากประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน ให้การช่วยเหลืออย่างเท่าเทียมกันและเสมอภาค มีจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานประจำอย่างเพียงพอในการปฏิบัติงานตลอด 24 ชั่วโมง มีวัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อย่างเพียงพอและพร้อมสำหรับการใช้งานได้อย่างทันท่วงที รวมถึงการบริหารงานมีการสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ทั้งในส่วนของการวางแผน และมีการพัฒนาระบบการแจ้งเหตุสาธารณภัยให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง เมื่อมีสาธารณภัยเกิดขึ้น ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยา สัตนาโค ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการศูนย์ความร่วมมือด้านบรรเทาสาธารณภัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามโครงการศูนย์ความร่วมมือด้านบรรเทาสาธารณภัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก (วิทยา สัตนาโค, 2562)

1.2 ระดับการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย มีการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนได้อย่างครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการอย่างเสมอภาค โดยใช้หลักเกณฑ์ในการให้ความช่วยเหลือประชาชนเหมือนกันทุกคน การให้บริการที่มีความรวดเร็ว พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตลอด 24 ชั่วโมง หากมีเหตุสาธารณภัยขึ้น มีการแจกจ่ายสิ่งของเพื่อบรรเทาทุกข์อย่างเหมาะสม ตรงกับความต้องการของประชาชน มีการนำผลการประเมินการปฏิบัติงาน รวมถึงข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานมาปรับปรุงการให้บริการประชาชน

สอดคล้องกับหลักการดำเนินงานตามมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เนื่องจากเป็นการให้บริการสาธารณะ เป็นกิจกรรมซึ่งจัดว่าเป็นบริการสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นบริการสาธารณะประเภทใดหรือเป็นบริการสาธารณะที่จัดทำโดยผู้ใด ย่อมจะต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์หรือหลักเกณฑ์เดียวกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2547) สอดคล้องกับแนวคิดของ นันทวัฒน์ บรมานันท์ ให้ความเห็นว่า หลักเกณฑ์สำคัญในการจัดทำบริการสาธารณะ คือ หลักว่าด้วยความเสมอภาค หลักว่าด้วยความต่อเนื่อง (นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2543) หลักว่าด้วยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และหลักความเป็นกลาง (โกคิน พลกุล, 2559) เป็นการยกระดับการให้บริการสาธารณะด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่จัดทำโดยส่วนท้องถิ่นนั้น เพื่อสนองความต้องการของประชาชนในเขตท้องถิ่นนั้น สำหรับผู้ดำเนินการจัดทำจะได้แก่เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ใช้งบประมาณและทรัพย์สินบางส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะที่ได้รับมอบหมาย มีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการได้โดยอิสระ (สิริพร มณีพันธ์, 2558) เป็นมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดโดยเฉพาะ และหน่วยการปกครองดังกล่าวนี้ จัดตั้งและอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง (Clarke, John J, 1957)

1.3 ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง เท่ากับ .574 สามารถอธิบายได้ร้อยละ 35.5 มีค่า $R^2 = .355$ และมีค่า $F = 54.318$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาตัวแปรย่อย พบว่า ปัจจัยการที่ส่งผลต่อการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมากที่สุดคือ ปัจจัยวัสดุอุปกรณ์ ได้ค่าร้อยละ 24.5 เมื่อเพิ่มปัจจัยบุคลากร ได้ค่าเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 32.1 เมื่อเพิ่มปัจจัยหลังเกิดภัย ได้ค่าเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 34.3 และตัวแปรตัวสุดท้ายที่เข้าสู่สมการที่ดีที่สุดของการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ได้แก่ ปัจจัยก่อนเกิดภัย ได้ค่าเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 34.8 ตามลำดับ ทั้งนี้ เป็นเพราะประชาชนได้รับการบรรเทาสาธารณภัยจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านบรรเทาสาธารณภัย มีการรับฟังเสนอข้อเสนอนะปัญหาและอุปสรรค เพื่อนำเสนอต่อผู้บริหาร รวมถึงการประสานงานกับหน่วยงาน องค์กรอื่น ในการฝึกซ้อมเสมือนเกิดสาธารณภัยขึ้นจริง ให้กับประชาชน นักเรียน นักศึกษา ได้เกิดความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุสาธารณภัยขึ้น มีการออกให้บริการบรรเทาและระงับเหตุสาธารณภัยได้อย่างทันเวลา สามารถลดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินได้ ตลอดจนมีการจัดทำผลการปฏิบัติงาน

ประจำปีงบประมาณของศูนย์ความร่วมมือ แสดงต่อสาธารณชนอย่างเปิดเผย ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยา สัตนาโค ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการศูนย์ความร่วมมือด้านบรรเทาสาธารณภัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานไม่มีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินงาน โดยรวมมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก (วิทยา สัตนาโค, 2562)

2. วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรจัดให้มีการซักซ้อมเสมือนจริงในการปฏิบัติตัว ในการอพยพเคลื่อนย้ายกรณีเกิดสาธารณภัยขึ้นจริง ควรมีระบบสัญญาณแจ้งเตือนในภาวะฉุกเฉิน หรือเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ ควรตรวจสอบสภาพเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของโครงการ และควรให้บริการประชาชนอย่างรวดเร็ว ทันต่อเวลาและการเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ จากข้อเสนอแนะดังกล่าว อาจเป็นเพราะการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังมีข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน ยังขาดการส่งสัญญาณเตือนภัย อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานอาจยังไม่มีสภาพที่ไม่พร้อมใช้งาน และประชาชนยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการให้บริการสาธารณะ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยรูปแบบการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย สรุปได้ดังนี้

1. ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ระดับการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
3. ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยรวมมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับปาน

กลาง เท่ากับ .574 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาพรวม สามารถอธิบายได้ร้อยละ 35.5 มีค่า $R^2 = .355$ และมีค่า $F = 54.318$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

- 1.1 ควรจัดเตรียมบุคลากรผู้รับผิดชอบงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้มีศักยภาพและมีจำนวนเพียงพอกับการให้บริการประชาชน
- 1.2 ควรกำหนดแผนการปฏิบัติงานโดยการวิเคราะห์สาเหตุการเกิดสาธารณภัย เพื่อหาแนวทางป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำขึ้นมาอีก
- 1.3 ควรสร้างเครือข่ายเพิ่มเติม เพื่อให้มีกำลังเจ้าหน้าที่เพียงพอเมื่อเกิดเหตุสาธารณภัยขนาดใหญ่
- 1.4 ควรจัดเตรียมและตรวจสอบสภาพวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน เมื่อมีการร้องขอ กรณีเกิดสาธารณภัย
- 1.5 ควรสร้างจิตสำนึกเจ้าหน้าที่ตระหนักในการปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ในการบริการให้มีความสำคัญกับประชาชนอย่างเท่าเทียม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาถึงกลยุทธ์ในการบริหารจัดการการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดหนองคาย
- 2.2 ควรมีการศึกษาการบูรณาการตามหลักพุทธธรรมในการให้บริการสาธารณะด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. (2565). จำนวนประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย. เรียกใช้เมื่อ 20 พฤศจิกายน 2565 จาก <https://shorturl.asia/bNH3R>.
- กระทรวงมหาดไทย. (2558). กรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงมหาดไทย.
- ทวีดา กมลเวช. (2554). คู่มือการจัดการภัยพิบัติท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: ธรรมดาเพลส.

- นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2543). *หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณะ*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.
- โกคิน พลกุล. (2559). *หลักกฎหมายมหาชนเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม.
- วิทยา สัตนาโค. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการศูนย์ความร่วมมือด้านบรรเทาสาธารณภัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2547). *องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล*. กรุงเทพมหานคร: น้าฝน.
- สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ. (2552). *แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2553-2557*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย.
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย. (2565). *จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย*. หนองคาย: สำนักงานส่งเสริมการปกครองจังหวัด.
- สิริพร มณีพันธ์. (2558). การจัดทำบริการสาธารณะท้องถิ่นประเทศไทย: ศึกษาจากปัญหาที่เกิดขึ้นกรณีเทศบาลและกรุงเทพมหานคร. ใน *วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อภิสสิทธิ์ วิเศษกลิ่น. (2555). การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา. ใน *รายงานการวิจัย*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- Clarke, John J. (1957). *Outline of Local Government of the United Kingdom*. London: Sir Issac. Pitman.